

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 12. kesäkuuta 2023
(OR. en)

10487/23

COLAC 59	ENV 674
CFSP/PESC 833	ENER 351
RELEX 709	DIGIT 115
WTO 77	EU-GNSS 17
DEVGEN 110	RECH 281
SUSTDEV 88	TRANS 245
COHOM 128	CULT 74
COHAFA 66	EDUC 249
AGRI 316	CYBER 158
ACP 46	POLCOM 114
CLIMA 294	

SAATE

Lähettäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	7. kesäkuuta 2023
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	JOIN(2023) 17 final
Asia:	YHTEINEN TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE Uusi toimintasuunnitelma EU:n suhteille Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja JOIN(2023) 17 final.

Liite: JOIN(2023) 17 final

EUROOPAN
KOMISSIO

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Bryssel 7.6.2023
JOIN(2023) 17 final

YHTEINEN TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**Uusi toimintasuunnitelma EU:n suhteille Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen
kanssa**

Uusi toimintasuunnitelma EU:n suhteille Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa

Johdanto

Euroopan unioni (EU) sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue ovat **luonnollisia kumppaneita**. Niitä yhdistävät ainutlaatuiset historialliset ja kulttuuriset siteet, tiiviit taloudelliset ja yhteiskunnalliset yhteydet sekä yhteinen sitoutuminen rauhaan ja monenvälisyyteen. Tämän vuoksi niillä on vahvat suhteet, joita tukee laaja sopimusverkosto. Tälle pitkäaikaiselle kumppanuudelle on ominaista yhteistyö ja vuoropuhelu, ja se perustuu yhteisiin arvoihin ja etuihin.

Nopeasti muuttuvassa maailmantilanteessa EU:n suhteet Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa kaipaavat uudistamista. Lisääntyvät geopoliittiset haasteet, tuhoisa pandemia, maailmanlaajuiset ilmasto- ja ympäristökriisit, teknologiset muutokset ja kasvava eriarvoisuus korostavat tarvetta tehostaa vuoropuhelua ja tiivistää yhteistyötä läheisten, luotettavien kumppanien kanssa.

Sopivina kumppaneina EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi tehtävä **yhteistyötä kollektiivisen vahvuutensa hyödyntämiseksi, yhteisten etujen puolustamiseksi ja maailmanlaajuisten haasteiden ratkaisemiseksi yhdessä**. Tässä yhteisessä tiedonannossa esitetään EU:n ehdotus, miten näiden tasa-arvoisten ja samanmielisten kumppaneiden kannattaisi kehittää yhdessä **kunnianhimoinen ja tulevaisuuteen suuntautuva toimintasuunnitelma niiden yhteistyön uudelle aikakaudelle**.

Siinä perustellaan uudistetun **strategisen kumppanuuden** tarve ja ehdotetaan painopistealoja ja konkreettisia toimia keskeisillä aloilla.

Ensinnäkin EU ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue ovat **keskeisiä liittolaisia sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestelmän lujittamisessa ja yhteisten toimien tehostamisessa rauhan, turvallisuuden, demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien edistämiseksi**. EU:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden yhteenlaskettu osuus Yhdistyneiden kansakuntien (YK) jäsenistä on kolmannes, joten niillä on tärkeä rooli kansainvälisen oikeuden ja YK:n peruskirjan periaatteiden puolustamisessa, muun muassa vastustamalla Venäjän hyökkäystä Ukrainaa vastaan. EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden yhteisenä tavoitteena on myös lisätä monenvälisen järjestelmän tehokkuutta ja edustavuutta.

Toiseksi EU ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue ovat läheisiä **kauppa- ja investointikumppaneita, joiden yhteisen edun mukaista on edistää kestäväää kasvua ja parantaa talouden häiriönsietokykyä** sekä vähentää liiallisia riippuvuuksia ja monipuolistaa kauppasuhteita. Alueita yhdistää yksi tiheimmistä kauppasopimusten verkoista, joka olisi saatava valmiiksi, jotta sen lisäpotentiaali saadaan käyttöön. EU on

Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen suurin investoija, kolmanneksi suurin kauppakumppani¹ ja tärkein kehitysyhteistyön rahoittaja.

Kolmanneksi kumpikin alue pyrkii **rakentamaan osallistavia ja kestäviä yhteiskuntia**, ja ne ovat sitoutuneet Agenda 2030 -toimintaohjelmaan ja sen kestävä kehityksen tavoitteisiin². Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue on elintärkeä planeetan ekologiselle tasapainolle. Lisäksi se on merkittävä elintarvikkeiden tuottaja ja uusiutuvan energian edelläkävijä. EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi yhdessä **johdettava oikeudenmukaista vihreää ja digitaalista siirtymää** muun muassa **Global Gateway -investointistrategian** avulla.

1. Uudistettu poliittinen kumppanuus

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen vahva kumppanuus edellyttää **uutta poliittista yhteistyötä** kaikilla tasoilla: näiden kahden alueen välillä, yksittäisten Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa, osa-alueiden kanssa ja monenvälisillä foorumeilla. Ratkaisevan tärkeä **avoin ja säännöllinen korkea tason poliittinen vuoropuhelu** fokusoi suhteita, antaa niille pontta ja auttaa osapuolia ymmärtämään toistensa etuja, sopimaan prioriteeteista ja yhteisistä toimista sekä ratkaisemaan suhteissa ilmeneviä haasteita ja erimielisyyksiä.

EU:n suhteet Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueeseen perustuvat **monitasoiseen ja joustavaan lähestymistapaan**, jossa otetaan huomioon alueen monimuotoisuus ja muuttuva dynamiikka. EU tukee jatkossakin alueellista yhdentymistä samalla kun se syventää yhteisiin tavoitteisiin perustuvaa yhteistyötä sitä haluavien maiden kanssa. Heinäkuussa 2023 järjestetään EU:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioiden yhteisön (CELAC) ensimmäinen alueiden välinen huippukokous sitten vuoden 2015, ja se tarjoaa ainutlaatuisen tilaisuuden kumppanuuden elvyttämiseen.

Tämän positiivisen toimintasuunnitelman edistämiseksi kummankin osapuolen olisi sitouduttava järjestämään säännöllisesti valtion- ja hallitusten päämiesten kokouksia, vuorovuosin ulkoministerien kokouksia sekä tarvittaessa muita ministerien ja korkeiden virkamiesten kokouksia. Jatkuvuuden ja jatkotoimien varmistamiseksi olisi perustettava EU:n ja CELACin välinen pysyvä koordinoituneen mekanismi, joka sopii yhteen CELACin omien rakenteiden perustamista koskevan kehityksen kanssa. Sen tarkoitus olisi luoda yhteinen perusta kaikille yhdessä käsiteltäville aiheille, reagoida muutoksiin ja edistää tarpeen mukaan tiettyjen alojen vuoropuhelua ja yhteisiä aloitteita.

Säännöllinen alueiden välinen vuoropuhelu CELACin kanssa täydentäisi **tiiviimpää yhteistyötä yksittäisten Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden sekä (osa-)alueellisten ryhmien**, kuten Mercosurin, Keski-Amerikan integraatiojärjestön (SICA), Andien yhteisön, Tyynenmeren allianssin tai *Alianza para el Desarrollo en Democracia* -liittouman kanssa.

¹ Eurostat. EU:n suorat ulkomaiset sijoitukset Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueelle olivat vuoden 2021 lopussa yhteensä 693 miljardia euroa.

² Samoin kuin Pariisin sopimukseen, maailmanlaajuiseen biodiversiteettikehykseen vuoden 2020 jälkeiselle ajalle sekä biologista monimuotoisuutta kansallisen lainkäytön ulkopuolisilla merialueilla koskevaan sopimukseen (ns. BBNJ-sopimus).

Karibian alue, joka on erillinen osa-alue omine erityispiirteineen, **ansaitsee enemmän poliittista huomiota ja jäsenneltyä vuoropuhelua**. Siksi olisi lujitettava EU:n yhteistyötä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön (AKT-järjestön) kanssa. EU:n olisi myös jatkettava yhteistyötä kansainvälisten järjestöjen, kuten YK:n ja sen Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden talouskomission, Amerikan valtioiden järjestön sekä Iberoamerikkalaisen pääsihteeristön kanssa.

Lisäksi voidaan hyödyntää tehokkaammin lähes kaikki Latinalaisen Amerikan ja Karibian maat kattavia EU:n kahdenvälisiä ja alueellisia puitteita. EU jatkaa yhdessä kumppaneidensa kanssa nykyisten poliittisten, kauppa- ja yhteistyösopimusten päivittämistä tarpeen mukaan. EU:n ja Mercosurin välisen sopimuksen tekeminen olisi merkittävä edistysaskel alueiden suhteiden lujittamisessa. EU:n suhteissa Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueeseen on edelleen keskeisellä sijalla erityisten etujen ja tarpeiden mukaan räätälöity kahdenvälinen yhteistyö yksittäisten maiden kanssa. EU on läsnä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella neljän unionin syrjäisimpiin kuuluvan alueen³ sekä merentakaisien maiden ja alueiden⁴ kautta, mistä on etua tässä kumppanuudessa.

Monenvälisellä tasolla EU:n ja YK:n Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden ryhmän (GRULAC) välistä vakiintunutta yhteistyötä voitaisiin vahvistaa muun muassa säännöllisemmällä aihekohtaisella vuoropuhelulla ja EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden diplomaattiverkostojen oikea-aikaisella ja jatkuvalla yhteydenpidolla pääkaupungeissa ja monenvälisyyden keskuspaikoissa.

Yhteistyöaloja ovat Agenda 2030 -toimintaohjelman ja ilmastonmuutosta ja ympäristöä, globaalia terveyttä ja *Global Digital Compact* -aloitetta koskevien maailmanlaajuisien sitoumusten täytäntöönpano sekä tuki YK:n pääsihteerin *Our Common Agenda* -visiolle. Molempien alueiden edun mukaista on myös varmistaa, että monenvälisestä rakenteesta tulee edustavampi ja että se soveltuu vastaamaan 2000-luvun haasteisiin.

Niiden olisi vahvistettava yhteistyötään Kansainvälisessä valuuttarahastossa (IMF), G20-ryhmässä, monenvälisissä kehityspankeissa, kuten Maailmanpankkiryhmässä ja Latinalaisen Amerikan kehityspankissa, sekä alueellisissa kehityspankeissa.

EU ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue ovat erittäin kiinnostuneita tekemään yhteistyötä etenkin uudistamalla monenvälisiä kehityspankkeja, jotta maailmanlaajuinen rahoitusjärjestelmä vastaisi paremmin ilmastonmuutokselle alttiimpien maiden tarpeisiin. Tähän sisältyvät yhteinen pyrkimys saada uutta maailmanlaajuisia rahoituskehitystä (*New Global Financing Pact*) koskeva huippukokous onnistumaan sekä sen tulosten jatkotoimet ottaen huomioon esimerkiksi Bridgetownin aloite ja muut vastaavat ehdotukset.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi jatkettava verotusalan hyvää hallintotapaa koskevaa yhteistyötä. On kummankin alueen yhteisen edun mukaista panna täytäntöön avoimuutta ja tietojenvaihtoa sekä oikeudenmukaista verotusta koskevat kansainväliset standardit sekä veropohjan rapautumisen ja voitonsiirtojen torjuntaa koskevat vähimmäisvaatimukset. EU tukee edelleen Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen

³ Ranskan Guayana, Guadeloupe, Martinique ja Saint-Martin.

⁴ Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius, Sint Maarten ja Saint-Barthélemy.

ehdokasmaiden⁵ liittymistä Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestöön (OECD) tai kannustaa niitä liittymään jäseniksi sopiviin kansainvälisiin/monenvälisiin elimiin.

Ehdotetut keskeiset toimet:

- Tehostetaan EU:n ja CELACin välistä vuoropuhelua: Järjestetään säännöllisiä huippukokouksia vuorotellen ulkoministerikokousten kanssa, ja perustetaan pysyvä EU:n ja CELACin välinen koordinointimekanismi.
- Vahvistetaan EU:n ja Karibian alueen poliittista yhteistyötä, myös Karibian yhteisön (CARICOM) kanssa. EU:n ja Karibian johtajien kokous, joka järjestetään 17. ja 18. heinäkuuta 2023 pidettävän EU–CELAC-huippukokouksen yhteydessä, on tärkeä signaali, jota täydennetään järjestämällä säännöllisiä kokouksia ulkoministeritasolla.
- Allekirjoitetaan EU:n sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden järjestön (AKT-järjestö) välinen sopimus, ja pyritään ratifioimaan EU:n ja Keski-Amerikan välinen assosiaatiosopimus.
- Käynnistetään uudelleen kahdenväliset huippukokoukset strategisten kumppanien Brasilian ja Meksikon kanssa.
- Nykyaikaistetaan tarvittaessa nykyistä poliittisten yhteistyösopimusten verkostoa, ja perustetaan kahdenvälisiä poliittisen vuoropuhelun mekanismeja niiden Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa, joiden kanssa niitä ei tällä hetkellä ole.
- Lisätään Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen yhteistyötä EU:n syrjäisimpien alueiden sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella sijaitsevien merentakaisen maiden ja alueiden kanssa yhteistä etua koskevilla aloilla.
- Tehdään tiivistä yhteistyötä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa valmistauduttaessa kestävä kehityksen tavoitteita käsittelevään huippukokoukseen ja vuonna 2024 pidettävään tulevaisuushuippukokoukseen, jotta Agenda 2030 saadaan taas oikeille raiteille ja saadaan aikaan uudistava ja tulevaisuuteen suuntautuva ”tulevaisuussopimus” (*Pact for the Future*).
- Vakiinnutetaan säännölliset kuulemiset EU:n ja GRULACin välillä, lisätään koordinointia muun muassa tekemällä yhteisiä ehdotuksia keskeisissä monenvälisissä instituutioissa ja elimissä sekä tarkastellaan mahdollisuuksia kunnianhimoiseen vuorovaikutukseen ja kumppanuuksiin tietyillä aihealoilla.
- Tehostetaan yhteistyötä uuden maailmanlaajuisen rahoituskehityksen aikaansaamiseksi.
- Pannaan merkille mahdollisuudet tukea toisen alueen pätevien ehdokkaiden pääsyä monenvälisiin johtotehtäviin.

2. EU:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen yhteisen kauppapoliittisen ohjelman vahvistaminen

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kauppaa- ja investointisuhteet perustuvat **kahdenvälisten ja alueellisten kauppasopimusten verkostoon**, joka on lisännyt

⁵ Argentiina, Brasilia ja Peru.

kaksisuuntaista kauppaa 40 prosenttia vuodesta 2018⁶. Nämä sopimukset ovat keskeinen kasvua vauhdittava tekijä, sillä ne tarjoavat etuuskohteluun perustuvan pääsyn markkinoille ja tarjoavat vakaat puitteet kestäväälle kaupalle.

Kauppasopimuksilla helpotetaan pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) vientiä, edistetään julkisten hankintojen avoimuutta, vahvistetaan teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa sekä tuetaan investointeja ja innovointia. Kauppasopimukset ja niihin liittyvät investoinnit auttavat kumpaakin aluetta monipuolistamaan kauppaa ja kehittämään kestäviä toimitusketjuja, mukaan lukien puhtaaseen energiaan ja kriittisiin raaka-aineisiin liittyvät toimitusketjut. Nämä sopimukset vauhdittavat kestäväää ja osallistavaa kehitystä, antavat kummankin osapuolen kansalaisyhteiskunnalle äänen ja tarjoavat foorumin ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien, ympäristönsuojelun ja alueellisen yhdentymisen edistämiseksi.

EU:n ja Mercosurin välisen sopimuksen tekeminen on yksi EU:n ensisijaisista tavoitteista, sillä se toisi nämä kaksi aluetta yhteen kumpaakin hyödyttävään kumppanuuteen, joka luo uusia kasvumahdollisuuksia, tukee työllisyyttä ja edistää kestäväää kehitystä.

EU ja **Chile** ovat saaneet päätökseen neuvottelut nykyisen sopimuksensa uudistamisesta. Uusi sopimus parantaa niiden pääsyä toistensa markkinoille, sisältää kunnianhimoisia kauppaa ja kestäväää kehitystä koskevia sitoumuksia (mukaan lukien sukupuolinäkökohdat ja kestävät elintarvikejärjestelmät) ja helpottaa siirtymistä uusiutuvaan energiaan ja raaka-aineiden kestävään käyttöön.

EU ja **Meksiko** ovat päivittämässä nykyistä sopimustaan syventääkseen ja laajentaakseen poliittisia ja taloudellisia siteitään. Sen lisäksi, että tällä päivityksellä poistetaan suurin osa jäljellä olevista kaupan esteistä, sillä muun muassa vahvistetaan EU:n ja Meksikon sitoutumista korkeisiin kaupan ja kestävään kehityksen normeihin ja parannetaan investointiedellytyksiä.

Kun kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat ratifioineet **Keski-Amerikan** sekä **Kolumbian, Perun ja Ecuadorin** kanssa tehdyt sopimukset, olisi harkittava niiden kestäväää kehitystä koskevien määräysten vahvistamista. Nämä kaksi sopimusta ovat edistäneet osapuolten kauppa- ja investointiympäristön vakautta, monipuolistumista ja ennustettavuutta.⁷ Niillä on myös perustettu hyvin toimivia vuoropuhelurakenteita, joiden avulla voidaan keskustella ja tehdä yhteistyötä työ- ja ympäristöasioissa. EU:n ja AKT-järjestön uuden sopimuksen ratifiointi on tärkeää myös EU:n ja Cariforumin talouskumppanuussopimuksen poliittisena kehyksenä.

Sopimusten täytäntöönpanemiseksi on tehtävä jatkuvaa työtä, jotta kauppasopimusten koko potentiaali voidaan hyödyntää molemmilla alueilla. Tämä edellyttää kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden, myös kaikenkokoisten yritysten ja kansalaisyhteiskunnan, osallistumista. Vihreän siirtymän politiikoista sopimusten puitteissa käytävällä vuoropuhelulla on mahdollista tehostaa kaupan vaikutusta kestävyystavoitteiden saavuttamiseen. Cariforumin kanssa meneillään olevassa yhteisessä viisivuotistarkistuksessa määritetään operatiiviset päätelmät ja suositukset sopimuksen täytäntöönpanon

⁶ ESTAT Comext: Kokonaiskauppa vuonna 2018: 209,44 miljardia euroa; vuonna 2022: 293,09 miljardia euroa. Kasvua 39,9 %.

⁷ Ks. kauppapolitiikan pääosaston verkkosivu, kauppasopimusten jälkiarviointi:
https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en

parantamiseksi, kaikkien keskeisten määräysten täysimääräisen täytäntöönpanon edistämiseksi ja sopimuksen koko taloudellisen potentiaalin hyödyntämiseksi.

EU jatkaa yhteistyötä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kumppanien kanssa **kestävien investointien edellytysten luomiseksi** muun muassa hyödyntämällä Global Gateway -strategiaa ja tukemalla avoimia, vakaita ja ennakoitavissa olevia oikeudellisia kehityksiä, poistamalla syrjiviä esteitä ja helpottamalla investointeja.

Kauppasopimukset ovat osa kaupallista, läpinäkyvää ja vakaata oikeudellista kehystä EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden väliselle raaka-aineiden kaupalle ja niihin tehtäville investoinneille. EU tekee yksittäisten Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa kehitettävien kumppanuuksien pohjalta yhteistyötä sitä haluavien Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kumppaneiden kanssa maailmanlaajuisen kriittisten raaka-aineiden klubin perustamiseksi, millä pyritään vahvistamaan toimitusketjujen kestävyyttä ja monipuolistamaan hankintalähteitä sekä tuomaan raaka-aineita kuluttavat ja niitä runsaasti tuottavat maat yhteen vastaamaan yhdessä yhteisiin haasteisiin.⁸

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen yhteisenä tavoitteena on **vahva, sääntöihin perustuva kauppajärjestelmä ja uudistettu Maailman kauppajärjestö (WTO)**, jonka riitojenratkaisumenettely on sovellettavissa sen kaikkiin jäseniin niiden koosta riippumatta. Kummallakin alueella on tärkeä rooli neuvoteltaessa esimerkiksi sähköistä kaupankäyntiä koskevista monenvälisistä aloitteista. EU edistää ja tukee investointien helpottamista koskevan WTO:n sopimuksen soveltamista Latinalaisen Amerikan ja Karibian maissa. Kun sopimus on saatu valmiiksi, se lisää entisestään investointeja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maihin.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden **kestävän kehityksen asialistalla** olisi kiinnitettävä yhdessä huomiota myös EU:n lainsäädännön ja erityisesti Euroopan vihreän kehityksen ohjelman (metsäkatoa hillitsevä politiikka, hiilirajamekanismi ja muut vihreää siirtymää edistävät välineet) sekä ihmisten, eläinten ja kasvien terveyttä suojelevien säädösten vaikutuksiin. Lisäksi olisi keskusteltava tällaisten säädösten soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden kaupan helpottamisesta.

Ehdotetut keskeiset toimet:

- Viimeistellään EU:n ja Chilen laajennetun puitesopimuksen ja väliaikaisen vapaakauppasopimuksen allekirjoittamista koskevat menettelyt ja ratifioidaan sopimukset.
- Edetään tuntuvasti EU:n ja Meksikon sekä EU:n ja Mercosurin välisten kauppasopimusten allekirjoittamisessa ja ratifioinnissa.
- Saatetaan Keski-Amerikan sekä Kolumbian, Perun ja Ecuadorin kanssa tehtyjen sopimusten ratifiointi päätökseen EU:n jäsenvaltioissa, ja harkitaan yhdessä sopimusten tiettyjen kohtien päivittämistä.

⁸ COM(2023)165, 16.3.2023: Turvattu ja kestävä kriittisten raaka-aineiden saanti EU:n vihreän ja digitaalisen siirtymän tukena.

- Varmistetaan kaikkien EU:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kumppaneiden välisten kauppasopimusten tehokas täytäntöönpano muun muassa hyödyntäen teknistä apua ja yritysten osallistumista.
- Saatetaan päätökseen EU:n ja Cariforumin talouskumppanuussopimuksen tarkistusprosessi, jossa määritetään operatiiviset välineet, päätelmät ja suositukset sopimuksen toiminnan parantamiseksi.
- Tehostetaan vuoropuhelua EU:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden vihreää siirtymää koskevista politiikoista, ja käsitellään yhdessä EU:n lainsäädännön vaikutuksia ja myös kaupan helpottamisen tukemista.
- Vahvistetaan EU:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden yhteistyötä WTO:ssa erityisesti järjestön uudistamisen ja monenvälisiä sopimuksia koskevien neuvottelujen osalta.
- Tehdään halukkaiden Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa yhteistyötä kriittisten raaka-aineiden klubin perustamiseksi.

3. Global Gateway ja tuki oikeudenmukaiseen vihreään ja digitaaliseen siirtymään tähtääville kumppanuuksille

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen yhteistyö edellyttää **innovatiivisia lähestymistapoja, jotka perustuvat tasavertaisiin kumppanuuksiin kaikilla tasoilla**. Vaikka Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue koostuu enimmäkseen keskitulotason maista ja sillä on runsaasti luonnonvaroja, alueella on myös edelleen paljon eriarvoisuutta ja suuria rakenteellisia haasteita⁹, joita päällekkäiset kriisit entisestään pahentavat. Koska EU on alueen tärkeä avustaja ja investoija, se voi hyödyntää monenlaisia eri politiikanalojen työkaluja, välineitä¹⁰ sekä Team Europe -lähestymistapaa, jossa myös jäsenvaltiot ja EU:n rahoituslaitokset osallistuvat sekä haasteisiin vastaamiseen että mahdollisuuksien hyödyntämiseen. EU voi tehdä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa työtä myös oikeudenmukaisen ja osallistavan vihreän ja digitaalisen siirtymän sekä kestävä kehityksen saavuttamiseksi kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

Global Gateway -strategian¹¹ avulla EU voi saada aikaan **laadukkaita investointeja, joilla vastataan Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen infrastruktuuritarpeisiin**, tuetaan inhimillisen pääoman kehittämistä, mukaan lukien ihmisten ja etenkin naisten, nuorten ja heikoimmassa asemassa olevien vaikutusmahdollisuuksien lisääminen, ja vahvistetaan suotuisaa liiketoiminta- ja sääntely-ympäristöä paikallisen lisäarvon, kasvun ja laadukkaiden työpaikkojen luomiseksi. Global Gateway on **positiivinen ja arvoihin perustuva investointitarjous**, jossa noudatetaan korkeita kansainvälisiä standardeja. Siinä ehdotetaan yhteistä talous-, sosiaali- ja sääntelypolkua, joka perustuu ihmiskeskeiseen lähestymistapaan

⁹ Vuonna 2022 Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen väestöstä 32,1 prosenttia (201 miljoonaa ihmistä) eli köyhyydessä ja 13,1 prosenttia (82 miljoonaa ihmistä) äärimmäisessä köyhyydessä (äärimmäisessä köyhyydessä elävien määrä kasvoi 12 miljoonalla verrattuna pandemiaa edeltäneeseen tilanteeseen vuonna 2019).

¹⁰ Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa (NDICI – Globaali Eurooppa) tarjoaa puitteet yhteistyölle kaikkien Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa alueellisella ja osa-alueellisella tasolla vihreän siirtymän tukemiseksi lippulaivayhteistyöohjelmien, kuten EUROCLIMA+ -ohjelman, Amazonin altaan ohjelman ja EU:n Karibian alueen häiriönsietokyvyn kehittämisvälineen avulla.

¹¹ JOIN(2021) 30 final, 1.12.2021: Global Gateway.

sekä kestävyys, avoimuus, osallistavuus, vastuullisuus ja perusoikeuksien kunnioittamisen periaatteisiin.

Global Gateway -strategia edistää ja saa liikkeelle yksityisen sektorin investointeja konkreettisten hankkeiden avulla. Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella on vahvat lähtökohdat Global Gateway -yhteistyölle, sillä EU on jo tehnyt alueelle merkittäviä investointeja ja molemmilla alueilla on yhteisiin arvoihin perustuvia politiikkaohjelmia. Global Gateway -investointiohjelmassa kartoitetaan sen vuoksi **oikeudenmukaisia vihreitä ja digitaalisia investointimahdollisuuksia** Latinalaisen Amerikan ja Karibian maissa, jotka hyötyvät kauppaj- ja investointisopimusten luomasta avoimesta ja syrjimättömästä ympäristöstä.

a. Oikeudenmukaista vihreää siirtymää koskeva yhteistyö

Ilmastohätätila on haaste ihmiskunnan olemassaololle. EU ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue voivat antaa merkittävän panoksen maailmanlaajuisiin yhteistyöpyrkimyksiin tähän haasteeseen vastaamiseksi.

Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen biologinen monimuotoisuus, luonnonvarat, kestävät uusiutuvat energialähteet, maataloustuotanto ja strategisesti kriittiset raaka-aineet tarjoavat **ainutlaatuisia mahdollisuuksia**. Alue on elintärkeä maapallon ekologisen tasapainon kannalta, koska se kattaa yli 50 prosenttia maapallon biologisesta monimuotoisuudesta. Erityisen monimuotoista on Amazonin alueen luonto.¹² Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue on avainasemassa maailmanlaajuisen ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamisessa, mukaan lukien Pariisin sopimuksen, vuoden 2020 jälkeisen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen, biologista monimuotoisuutta kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisilla merialueilla koskevan sopimuksen (BBNJ-sopimus) sekä muovien aiheuttamaa saastumista koskevaa maailmanlaajuisia sopimusta koskevan päätöslauselman täytäntöönpano.

Ilmastoneutraaleihin, puhtaisiin ja luontoposiitivisiin talouksiin siirtymiseksi voidaan tehdä paljon yhteistyötä. Molemmat alueet ovat sitoutuneet suojelemaan biologista monimuotoisuutta, pysäyttämään metsäkadon, edistämään kiertotaloutta, parantamaan jäte- ja vesihuoltoa, lisäämään resurssien tuottavuutta, torjumaan saastumista¹³ ja investoimaan ilmastomuutokseen sopeutumiseen.

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi vahvistettava kumppanuuttaan **vihreässä siirtymässä** muun muassa tekemällä Global Gateway -investointeja, lisäämällä politiikkaa ja sääntelykehyksiä koskevaa vuoropuhelua ja yhteistyötä sekä panemalla täytäntöön kauppasopimuksia ja edistämällä suhteita alueellisiin järjestöihin¹⁴. EU aikoo keskustella Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kumppanien kanssa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa koskevan lainsäädäntönsä ja täytäntöönpanovälineidensä vaikutuksista.

¹² YK:n ympäristöohjelma (UNEP) *Biodiversity in Latin America and the Caribbean*, 2016.

¹³ Brasilia esimerkiksi on aktivoimassa uudelleen Amazon-rahastoa, jolla tuetaan kestävää kehitystä, metsien suojelua ja ihmisoikeuksia.

¹⁴ Kuten Amazonin sopimuksen yhteistyöjärjestöön.

Energia-alalla uusiutuvien energialähteiden osuus sähköntuotantoon käytettävistä energialähteistä on Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella maailman suurin, 61 prosenttia vuonna 2021.¹⁵ Riippuvuutta fossiilisista polttoaineista voidaan vähentää monenlaisilla yhteisillä toimilla, kuten lisäämällä uusiutuvien energialähteiden¹⁶ käyttöönottoa ja parantamalla energiatehokkuutta (mukaan luettuna energian säästö). Lisäksi Global Gateway -investoinneilla autetaan takaamaan kohtuuhintaisen ja puhtaan energian toimitusvarmuus. Alue tarjoaa mahdollisuuksia tehdä yhteisinvestointeja sähköiseen liikkuvuuteen sekä turvallisten ja kestävien lentoliikenneyhteyksien että julkisen liikenteen järjestelmien ja infrastruktuurin parantamiseen, jotta niistä saadaan puhtaampia, energiatehokkaampia ja innovatiivisempia.

Lisäksi Euroopan unioni sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue vahvistavat entisestään energia-alan yhteistyötään sekä kahdenvälisesti että monenvälisillä foorumeilla¹⁷ muun muassa yhteisymmärryspöytäkirjoilla, jotka koskevat vihreää siirtymää, vety¹⁸ mukaan luettuna.

Koska useat Latinalaisen Amerikan ja Karibian maat ovat erittäin alttiita ilmastomuutoksen vaikutuksille, EU tukee jatkossakin toimivia kansallisia strategioita ilmastomuutokseen sopeutumiseksi ja tarjoaa yhteisöille alueiden välisen tason tukea luonnononnettomuuksien aiheuttamien vahinkojen torjunnassa nykyisten aloitteiden¹⁹ pohjalta. EU on sitoutunut jatkossakin tukemaan **katastrofivalmiusohjelmia**, tehostamaan yleistä yhteistyötä katastrofiriskien hallinnan alalla ja jakamaan parhaita käytäntöjä.

Tiiviimpi yhteistyö Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa **YK:n merioikeusyleissopimuksen** ja sen täytäntöönpanosopimusten tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi loisi edellytykset valtamerten kestäväälle hoidolle, johon kuuluvat myös Etelämantereen luontotyyppejä edustavan merellisten suojelualueiden järjestelmän perustaminen, BBNJ-sopimuksen täytäntöönpano ja merenkulun turvallisuus. Tiiviimpi yhteistyö on tarpeen myös laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen torjunnassa sekä alueellisissa ja monenvälisissä valtameriin keskittyvissä järjestöissä, myös kalastuksen alalla, samoin kuin tieteellisen tiedon ja tieteellisten neuvojen tuottamisessa.

Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella kehitetään parhailaan **kestävän rahoituksen luokitusjärjestelmää**, joka on keskeisessä asemassa alueellisen ja maailmanlaajuisen yhteentoimivuuden tukemisessa ja kansainvälisten sijoittajien houkuttelemisessa. Yhtä tärkeää on kehittää uskottavia kehyksiä vihreitä joukkovelkakirjoja varten.

On ensisijaisen tärkeää tukea **hiilestä irtautumista** koskevia politiikkoja maailmanlaajuisesti, erityisesti suurimpien päästöjen aiheuttajien keskuudessa, jotta maailmanlaajuinen ilmastoneutraalius voidaan saavuttaa vuoteen 2050 mennessä. EU on jo

¹⁵ OECD/ECLAC/European Commission/CAF: *Latin American Economic Outlook 2022: Towards a green and just transition*, 2022.

¹⁶ Mukaan lukien vesi, tuuli ja aurinko, jotka tarjoavat myös mahdollisuuksia uusiutuvan vedyn tuotantoon energiankantajana.

¹⁷ Kuten OLADE (Latinalaisen Amerikan energiajärjestö).

¹⁸ Edistetään sääntöihin perustuvien, läpinäkyvien ja vääristymättömien maailmanlaajuisen vetymarkkinoiden kehittämistä luotettavien kansainvälisten standardien ja sertifiointijärjestelmien pohjalta, myös Euroopan vetypankin avulla.

¹⁹ Kuten Karibian alueen katastrofiriskien vähentämisohjelma ja maastopalojen hallintaa koskeva EU:n vuoropuhelu Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa.

pitkään tukenut hiilen hinnoittelupolitiikkaa. Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen päästöprofiiliin perusteella on selvää, että on mielekästä keskittyä yhteisvoimin maatalouteen, liikenteeseen, metsätalouteen ja energia-alaan liittyviin hillitsemistoimiin.

Kun siirtyminen vihreään talouteen nopeutuu, **kriittisten raaka-aineiden** kysynnän ennustetaan kasvavan eksponentiaalisesti. Varmojen ja kestävien toimitusten pitkän aikavälin saatavuus on nousemassa koko maailman yhteiseksi haasteeksi. Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella on runsaasti kriittisiä raaka-aineita²⁰, ja sillä on keskeinen rooli ripeässä siirtymässä, joka parantaa sen tuotanto- ja vientikapasiteettia ja tuottaa luonnonvaroille lisäarvoa innovoinnin ja teknologian sekä tiukkojen sosiaalisten, hallinnollisten ja ympäristövaatimusten ansiosta.

Molemmat alueet hyötyisivät tiiviimmästä yhteistyöstä, vuoropuhelusta, monipuolistamisesta ja investoinneista, jotta voidaan vastata kasvavaan kysyntään, varmistaa resurssien luotettava saatavuus, kehittää ja parantaa arvoketjujen häiriönsietokykyä sekä varmistaa korkeat sosiaaliset ja ympäristövaatimukset. Vuonna 2023 annetun kriittisiä raaka-aineita koskevan tiedonannon²¹ mukaisesti EU pyrkii molempia osapuolia hyödyttäviin strategisiin kumppanuuksiin, jotka edistävät Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden talouskehitystä kestäväällä tavalla ja tukevat arvoketjun luomista.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi tehtävä kahden- ja monenvälistä yhteistyötä Pariisin sopimuksen, vuoden 2020 jälkeisen maailmanlaajuisen biodiversiteettikehyksen ja BBNJ-sopimuksen panemiseksi täytäntöön nopeasti ja kaikilta osin.

Ehdotetut keskeiset toimet, mukaan lukien Global Gateway:

- Edistetään yhdessä vihreiden investointihankkeiden²² toteuttamista osana Global Gateway -investointiohjelmaa, ja lisätään yhteistyötä alueellisten Team Europe -aloitteiden²³ puitteissa.
- Tehostetaan metsä- ja luontokadon torjuntaa erityisesti Amazonin alueella sekä Keski-Amerikan viidellä suurella metsäalueella tähän tarkoitettujen Team Europe -aloitteiden avulla.
- Tehdään energia-alan yhteisymmärryspöytäkirjoja ja selvitetään mahdollisuuksia molempia osapuolia hyödyttäviin kumppanuuksiin EU:n uuden kriittisten raaka-aineiden strategian mukaisesti.
- Vahvistetaan vuoropuhelua säännöllisillä alueiden välisillä ministerikokouksilla ja ympäristö- ja ilmastomuutoskeskusteluilla. Selvitetään mahdollisuutta käynnistää vuoropuhelu energiasiiirtymästä, ja tehostetaan ilmastoa, ympäristöä ja energiaa koskevia kahdenvälisiä vuoropuheluja.

²⁰ Esimerkiksi pelkästään Argentiinassa, Boliviassa ja Chilessä on 60 prosenttia tunnetuista litiumvarannoista.

²¹ COM(2023)165, 16.3.2023: Turvattu ja kestävä kriittisten raaka-aineiden saanti EU:n vihreän ja digitaalisen siirtymän tukena.

²² Kuten uusiutuvan vedyn tuotanto Chilessä, Argentiinassa ja Uruguayssa sekä kestävä kaupunkiliikenne Dominikaanisessa tasavallassa.

²³ Kuten vihreää siirtymää koskeva Team Europe -aloite.

- Lisätään yhteistyötä kunnianhimoisten tulosten saavuttamiseksi tulevissa sopimuspuolten konferensseissa (erityisesti ilmastonmuutosta koskeva Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimus ja biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus).
- Edistetään yhteentoimivien kestävien rahoituskehysten, myös luokitusjärjestelmien, kehittämistä ja vihreiden joukkolainojen markkinoiden kehittämistä sijoittajien houkuttelemiseksi ja vähähiiliseen talouteen siirtymisen tukemiseksi.
- Edistetään kiertotaloutta koskevaa yhteistyötä²⁴ asiaan liittyvillä foorumeilla, kuten G20-ryhmässä ja YK:n ympäristöjärjestössä.
- Tuetaan vuorovaikutusta ja toimia, jolla edistetään siirtymistä vihreään energiaan, uusiutuva vety mukaan luettuna.
- Tehdään EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen toimivaltaisten elinten²⁵ välisiä yhteisymmärryspöytäkirjoja katastrofivalmiutta ja katastrofiriskien hallintaa koskevasta yhteistyöstä.
- Vahvistetaan digitaaliseen siirtymään liittyviä toimia sekä metsien tilan heikkenemisen / metsäkadon ja maastopalojen varhaisvaroitus- ja seurantajärjestelmiä koskevaa yhteistyötä²⁶.

b. Voimien yhdistäminen osallistavan ja ihmiskeskeisen digitaalisen muutoksen toteuttamiseksi

On EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen yhteisen edun mukaista toteuttaa digitaalipolitiikkaa, joka **tarjoaa ihmisille ja yrityksille mahdollisuuden** ihmiskeskeiseen, kestäväan ja vauraampaan digitaaliseen tulevaisuuteen. EU:n digitaaliseen kompassiin²⁷ sisältyvän kansainvälisten digitaalisten kumppanuuksien tavoitteen mukaisesti käynnistettiin maaliskuussa 2023 **EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen digitaalinen allianssi**. Se on yhteisiin arvoihin ja periaatteisiin²⁸ perustuva epävirallinen kehys, jolla kehitetään alueiden välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä kaikilla digitaalistamisen aloilla. Allianssi kattaa joukon lippulaivahankkeita²⁹, jotka toteutetaan Team Europe -lähestymistavalla, ja se täydentää yksittäisten maiden kanssa käytävää digitaalipoliittista vuoropuhelua.

Digitalisaatio ja yhteenliitettävyys ovat suuria haasteita alueella. Allianssi edistää Global Gateway -investointiohjelman kautta investointeja turvallisen ja häiriönsietokykyisen digitaalisen infrastruktuurin käyttöönottoon ja tukee kumppaneita digitaalisen kuilun kaventamisessa muun muassa tarjoamalla julkisia palveluja, kuten koulutusta ja

²⁴ Kuten Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kiertotalouskoalitio ja maailmanlaajuinen kiertotalousallianssi.

²⁵ Mukaan lukien Keski-Amerikan katastrofivalmiuden koordinoitakeskus CEPREDENAC, Karibian alueen hätätilanteiden hallintavirasto CDEMA, Andien alueen katastrofivalmiuskomitea CAPRADE sekä katastrofiriskien integroidusta hallinnasta vastaavien ministerien ja korkeiden viranomaisten kokous RMAGIR.

²⁶ Kuten Amazonin allasta koskeva Team Europe -aloite.

²⁷ COM(2021) 118 final, 9.3.2021: *2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade*.

²⁸ Iberoamerikkalaiseen digitaalisia oikeuksia ja periaatteita koskevaan peruskirjaan kirjatut arvot vastaavat pitkälti digitaalisia oikeuksia ja periaatteita koskevaa eurooppalaista julistusta.

²⁹ Alueiden välisen digitaalipolitiikkaa koskevan vuoropuhelun käynnistäminen, BELLA-ohjelman laajentaminen (BELLA II), alueellisen Copernicus-strategian täytäntöönpano ja yrittäjyyttä ja innovointia edistävä EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen Digital Accelerator -hanke.

terveydenhuoltoa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on tärkeää, että eurooppalaiset rahoituslaitokset, erityisesti Euroopan investointipankki, osallistuvat tiiviimmin digitaalisten yhteyksien kehittämiseen.

Sääntelyä koskeva vuoropuhelu on tärkeää digitaalisen yhteensopivuuden parantamiseksi. Molemmat alueet toimivat alueellisesti ja kahdenvälisesti yhteistä etua koskevilla aloilla, joita ovat muun muassa 5G:n turvallinen käyttöönotto, digitaalisten markkinoiden ja palvelujen sääntely, tekoälyn yleishyödyllinen käyttö, suurteholaskenta, datahallinto ja kyberturvallisuus.

Alueiden lähentymisestä voi olla hyötyä molemmille myös vapaiden ja turvallisten **datavirtojen** edistämisessä. Siihen sisältyy kumppaneiden kanssa tehtävä aktiivinen yhteistyö riittävän tietosuojan tason saavuttamiseksi, mikä onkin joidenkin Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa jo saavutettu. Tällaiset järjestelyt voivat lisätä kauppasopimusten hyötyjä ja lisätä yhteistyötä muilla aloilla, kuten tutkimuksessa tai lainvalvontayhteistyössä. Se, että useat kumppanit alueella ovat hyväksyneet tai panevat täytäntöön nykyaikaisia tietosuojalakeja, tarjoaa uusia mahdollisuuksia helpottaa tietovirtoja. Alueiden olisi tehostettava vuoropuheluaan alueellisissa organisaatioissa ja verkostoissa, joilla on yhä suurempi rooli yhteisten tietosuojanormien laatimisessa.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi yhdistettävä voimansa **monenvälisillä foorumeilla**³⁰ edistääkseen visiotaan digitaalisesta muutoksesta, jota ohjaavat erityisesti eurooppalainen julistus digitaalisen vuosikymmenen digitaalisista oikeuksista ja periaatteista³¹, eLAC-digitaalistrategia 2024³² ja julistus internetin tulevaisuudesta³³. Digitalisaatiota olisi hyödynnettävä myös digitaalisten taitojen lisäämiseksi erityisesti nuorten ja lasten keskuudessa.

Avaruus tarjoaa myös mahdollisuuksia yhteistyöhön. Avaruusteknologiaan perustuvat tiedot, palvelut ja sovellukset voivat tukea vihreään ja digitaaliseen siirtymään ja kestäväan talouskasvuun liittyvien tavoitteiden saavuttamista. CELAC päätti vuonna 2021 perustaa Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen avaruusjärjestön (ALCE), joka voisi hyötyä useita maita kattavaa avaruushallintoa koskevasta eurooppalaisesta asiantuntemuksesta. Yhteistyötä tehdään jo Euroopan maanseurantaohjelman (Copernicus) yhteydessä, ja sitä voidaan lisätä sekä Copernicus-ohjelman että Euroopan satelliittinavigointijärjestelmän (Galileo) puitteissa. Kummin alueen olisi vahvistettava käynnissä olevaa yhteistyötä sellaisten tietojärjestelmien kehittämiseksi, joilla voidaan tukea näyttöön perustuvia politiikkoja ja sopeutumistoimenpiteitä, myös katastrofivalmiuden osalta.

Ehdotetut keskeiset toimet, mukaan lukien Global Gateway:

- Kehitetään yhdessä osana Global Gateway -investointiohjelmaa investointihankkeita osallistavaa digitaalista siirtymää varten.³⁴

³⁰ Muun muassa sähköistä kaupankäyntiä koskevan WTO:n yhteisaloitteen yhteydessä.

³¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023C0123\(01\)&from=FI](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023C0123(01)&from=FI)

³² <https://www.cepal.org/en/projects/digital-agenda-latin-america-and-caribbean-elac2024>

³³ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/declaration-future-internet>

³⁴ Esimerkiksi digitaalitalouspaketti Kolumbian rauhanprosessin tukemiseksi, 5G:n käyttöönotto Dominikaanisessa tasavallassa, Amazonin alueen yhteydet Brasiliassa sekä digitaalisia yhteyksiä koskevat aloitteet Jamaikassa ja Costa Ricassa.

- Kehitetään yhteisiä toimia³⁵ EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen digitaalisen allianssin puitteissa, tehostetaan alueellista ja kahdenvälistä vuoropuhelua digitaalipolitiikasta ja edistetään sääntelyn lähentämistä.
- Edistetään merenalaisten BELLA-valokaapeliyhteyksien laajentamista Keski-Amerikkaan ja Karibian alueelle (BELLA II).³⁶
- Otetaan käyttöön alueellinen Copernicus-strategia, johon sisältyy kaksi alueellista Copernicus-datakeskusta Panamassa ja Chilessä.
- Selvitetään mahdollisuuksia tehdä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa uusia tietosuojan riittävyyttä koskevia päätöksiä ja muita järjestelyjä, joilla varmistetaan henkilötietojen vapaa ja turvallinen vaihto.
- Edistetään yhteyksiä ja tukea EU:n ja ALCEn välillä, jotta voidaan tehdä yhteistyötä avaruusalalla ja edistää ulkoavaruuden rauhanomaista ja kestävää käyttöä.

c. Kestävän talouskasvun edistäminen inhimillisen kehityksen hyväksi

Atlantin molemmiin puolin halutaan elää **osallistavissa ja vauraissa yhteiskunnissa**, joissa ketään ei jätetä jälkeen. Covid-19-pandemia ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan ovat kärjistäneet rakenteellisia haasteita ja eriarvoisuutta, mikä on lisännyt köyhyyttä, velkaantumista ja ruokaturvattomuutta.³⁷

On kummankin alueen edun mukaista tehostaa yhteisiä toimia sellaisen **vankan ja kestävän elpymisen** aikaansaamiseksi, joka edistää tasa-arvoa ja sosiaalista osallisuutta. EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi tehostettava yhteistyötään, jotta voidaan vastata jatkuviin makrotaloudellisiin haasteisiin, monipuolistaa ja nykyaikaistaa talouksia ja parantaa niiden kykyä selviytyä tulevista häiriöistä.

EU voi edistää Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen talouksien **monipuolistamista** suuremman lisäarvon aloille siten, että hyödynnetään mahdollisuuksia, joita tarjoavat kehittyvät vihreä, sininen, luova ja digitaalinen talous. Politiikkoja koskevan vuoropuhelun lisääminen, EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kauppapoliittisen ohjelman lujittaminen ja Global Gateway voivat auttaa lisäämään kestäviä investointeja näiden alueiden välillä ja häiriönsietokykyisiä toimitusketjuja, joista on hyötyä kuluttajille. Tärkeitä tavoitteita ovat tuottavuuden, innovoinnin ja työpaikkojen lisääminen erityisesti Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden pk-yrityksissä sekä älykkään erikoistumisen ja innovaatiopolitiikan edistäminen, siirtyminen kiertotalouteen perustuviin ja kestäviin tuotanto- ja kulutusjärjestelmiin sekä kestävät arvoketjut, jotka eivät aiheuta metsäkatoa.

³⁵ Mukaan lukien BELLA-ohjelman ja sen käytön laajentaminen sekä alueellisen Copernicus-strategian käyttöönotto.

³⁶ BELLA-ohjelman ensimmäisessä vaiheessa rakennettiin suora valokaapeliyhteys Euroopan ja Brasilian, Argentiinan, Chilen, Ecuadorin ja Panaman välille. BELLA II -ohjelmassa on tarkoitus laajentaa yhteyksiä Peruun, Costa Ricaan, Guatemalaan, El Salvadoriin, Hondurasiin, Dominikaaniseen tasavaltaan sekä Trinidad ja Tobagoon.

³⁷ ECLACin (2021, 2022) mukaan Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella on suurin ulkomainen velka suhteessa BKT:hen (56,3 %) ja suurimmat ulkomaanvelan hoitokustannukset suhteessa vientiin ja kasvuun (59 %). Vuonna 2020 aliravitsemuksen osuus oli 9,1 prosenttia. Alueella ei ole nähty tällaista tasoa sitten vuoden 2005.

Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue on viime vuosina kunnostautunut innovoinnin alalla yhä useamman latinalaisamerikkalaisen yrityksen saavuttaessa ”yksisarvisen” aseman.³⁸ Korkea-asteen oppilaitoksilla on keskeinen rooli erityisesti innovoinnin ja yrittäjyyden tukemisessa paikallisyhteisöissään, sillä ne ovat luoneet yhteyksiä paikallisiin yrittäjiin, pk-yrityksiin, tutkimuslaitoksiin ja kansalaisyhteiskuntaan.

Tutkimusta ja innovointia koskevan globaalin lähestymistavan³⁹ mukaisesti yhteistyön lisääminen **tutkimuksessa ja innovoinnissa**, myös hyödyntämällä kaikkia Horisontti Eurooppa -ohjelman⁴⁰ tarjoamia mahdollisuuksia, on olennaisen tärkeää oikeudenmukaisen vihreän ja digitaalisen siirtymän edellyttämien ratkaisujen löytämiseksi ja toteuttamiseksi. EU:n ja CELACin tutkimuksen ja innovoinnin strateginen etenemissuunnitelma⁴¹ tarjoaa puitteet, joilla vahvistetaan tutkijoiden liikkuvuutta ja yhteistyötä sellaisilla aloilla kuten valtameritutkimus, kiertotalous, puhdas energia, tutkimusinfrastruktuurit, biologinen monimuotoisuus sekä rokotteiden ja lääkkeiden saatavuus⁴².

Inhimillisen kehityksen edistäminen on yhteinen prioriteetti. Sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja eriarvoisuuden torjumista koskevaa yhteistyötä olisi nopeutettava keskittyen naisten, nuorten, alkuperäiskansojen, hlbtq+ -henkilöiden ja vammaisten taloudelliseen voimaannuttamiseen ja osallistamiseen. Jotta kaikki saisivat mahdollisuuksia, keskeisen tärkeää on tehdä yhteistyötä laadukkaan koulutuksen tarjoamiseksi kaikille lapsille ja nuorille sekä työelämän tarpeita vastaavan ammatillisen koulutuksen ja osaamisen kehittämiseksi.

Kummin alueen olisi asetettava etusijalle standardit, **yritysten yhteiskuntavastuu** ja vastuullinen liiketoiminta. EU ja sen jäsenvaltiot voivat jakaa kokemuksiaan sosiaalisen suojelun järjestelmien vahvistamisesta ja tehokkaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun ja kolmikantavuoropuhelun edistämisestä. EU jatkaa yhteistyötä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kumppanien kanssa kauppasopimusten käyttämiseksi kestävä ja osallistavan talouskehityksen välineinä.

Yhteinen terveys -toimien kehittämistä ja **terveysturvallisuuden** parantamista koskevista yhteisistä pyrkimyksistä on tullut entistä tärkeämpiä EU:n uuden globaalin terveysstrategian⁴³ mukaisesti. Esimerkiksi rokotteiden, lääkkeiden ja terveysteknologioiden valmistusta ja terveydenhuoltojärjestelmien muutosjoustavuuden lisäämistä Latinalaisessa Amerikassa koskeva EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kumppanuus⁴⁴ täydentää ja tukee alueellisia toimia, erityisesti CELACin terveysalan omavaraisuussuunnitelmaa⁴⁵.

³⁸ <https://www.bbva.com/en/latin-americas-roadmap-to-innovation-the-most-enterprising-cities>

³⁹ COM(2021)252 final, 18.5.2021: Tutkimusta ja innovointia koskeva globaali lähestymistapa – Euroopan kansainvälistä yhteistyötä muuttuvassa maailmassa koskeva strategia

⁴⁰ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

⁴¹ https://commission.europa.eu/system/files/2021-07/eu-celac_strategic-roadmap-2021-2023.pdf; tarkistetaan ja päivitetään ylemmällä virkamiestasolla vuonna 2024.

⁴² COM(2021)252 final, 18.5.2021: Tutkimusta ja innovointia koskeva globaali lähestymistapa – Euroopan kansainvälistä yhteistyötä muuttuvassa maailmassa koskeva strategia

⁴³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_22_7153

⁴⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_22_3890

⁴⁵ <https://www.cepal.org/en/publications/47253-plan-self-sufficiency-health-matters-latin-america-and-caribbean-lines-action-and>

Suurina elintarvikkeiden tuottajina kumpikin alue kantaa vastuuta **maailman ruokaturvasta**⁴⁶. Jotta voidaan lieventää tuotantojärjestelmien alttiutta ilmasto- ja muille häiriöille ja minimoida planeetan ekosysteemeihin kohdistuvat kielteiset vaikutukset, molempien alueiden olisi tehostettava kestäviä elintarvikejärjestelmiä koskevaa yhteistyötä, myös mikrobilääkeresistenssin, torjunta-aineiden käytön, maaperän terveyden, karjan päästöjen, peltometsätalouden ja elintarvikejätteen osalta.

Ehdotetut keskeiset toimet, mukaan lukien Global Gateway:

- Kehitetään yhdessä osana Global Gateway -investointiohjelman investointihankkeita, joilla tuetaan inhimillisen kehityksen kannalta kestävää talouskasvua.⁴⁷
- Hyödynnetään osallistavia yhteiskuntia koskevaa alueellista Team Europe -aloitetta ja uutta tehostettua EUROsociAL-ohjelmaa, joka kattaa myös koulutuksen, sekä sosiaalista osallisuutta edistäviä maakohtaisia Team Europe -aloitteita keskittyen erityisesti naisiin ja nuoriin.
- Edistetään EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden akateemista Erasmus+ -yhteistyötä korkea-asteen koulutuksen ja ammatillisen koulutuksen alalla ja SOCIEUX+ -ohjelmaa sosiaalisen suojelun, työntekijöiden oikeuksien ja työllisyyden alalla.
- Kehitetään yhdessä uusia toimia EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen terveystalouden puitteissa, mukaan lukien tuki Global Gateway -investoinneille muun muassa rokotteiden ja lääkkeiden valmistukseen, sähköisiin terveystalouteen, terveysteknologioihin ja terveydenhuoltojärjestelmien vahvistamiseen.
- Lisätään Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden osallistumista Horisontti Eurooppa -ohjelmaan, ja pyritään järjestämään tutkimusta ja kehitystä käsittelevä alueiden yhteinen ministerikokous.
- Tehostetaan makrotalouden kehitystä ja asianmukaisia toimintastrategioita koskevaa tiedonvaihtoa vahvan, kestävän, tasapainoisen ja osallistavan maailmanlaajuisen kasvun varmistamiseksi.
- Tehostetaan älykkääseen erikoistumiseen ja paikkakohtaisiin innovaatiopolitiikkoihin liittyviä yhteistyötoimia.

4. Voimien yhdistäminen oikeusasioissa, kansalaisten turvallisuuden takaamiseksi ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi

EU:lla ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella on yhteisiä **turvallisuus- ja oikeusasioihin** liittyviä haasteita, jotka antavat aiheita alueiden välisen kumppanuuden ja yhteistyön vahvistamiseen kaikilla tasoilla. Turvallisuus on suuri huolenaihe Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kansalaisille. Järjestäytynyt rikollisuus, mukaan lukien ihmiskauppa ja erityisesti nais- ja lapsikauppa, huume- ja asekauppa, luonnonvaraisten

⁴⁶ Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen osuus maailman elintarviketuotannosta on 14 prosenttia ja kansainvälisestä maatalouselintarvikkeiden nettokaupasta 45 prosenttia. Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen maatalouselintarvikejärjestelmien osuus kokonaistaloudellisuudesta on lähes puolet ja BKT:sta 30–40 prosenttia (FAC, 2021).

⁴⁷ Esimerkiksi terveydenhuoltojärjestelmien muutosjoustavuus Barbadosella ja Meksikossa sekä vesihuolto ja puhtaanapito Ecuadorissa ja Guatemalassa.

eläinten ja kasvien ja puutavaran laiton kauppa, sekä korruptio, talousrikokset ja ympäristö- ja kyberrikollisuus nakertavat ihmisten ja yhteiskuntien turvallisuutta ja talouksia.

Latinalaisen Amerikan ja Karibian maat ovat muuttamassa tapaansa vastata turvallisuushaasteisiin. Ne keskittyvät entistä enemmän ennaltaehkäiseviin toimiin, kuten poliisin ja oikeuslaitoksen uudistamiseen, yhteisö- ja lähipoliisitoimintaan sekä nuorisoväkivallan ja sukupuoleen perustuvan väkivallan vähentämiseen. Tämä on inhimillisen turvallisuuden käsitteen ja kansalaisten turvallisuutta koskevan EU:n lähestymistavan mukaista. EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen yhteistyölle, jossa yhdistyvät rikollisuuden torjunta ja sen perimmäisiin syihin kohdistuva ennaltaehkäisevä ulottuvuus, on tarvetta.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen väliset poliittiset aloitteet ja ohjelmat tarjoavat jo nyt vankan perustan rajat ylittävää järjestäytyntä rikollisuutta koskevalle yhteistyölle ja yhteyksien luomiselle oikeus- ja turvallisuusalan instituutioiden välillä oikeusvaltioperiaatteen ja perusoikeuksien, mukaan lukien tietosuoja, korkeatasoisen suojan pohjalta. Lujittamalla ohjelmia ja Team Europe -aloitteita edistetään merkittävästi EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen tämän alan yhteistyön toteuttamista, sillä siten kehitetään institutionaalisia valmiuksia ja edistetään yhteisiä standardeja. Toinen keskeinen osa yhteistä oikeus- ja turvallisuusasioiden asialistaa olisi tehdä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa sopimuksia ja järjestelyjä yhteistyöstä Eurojustin ja Europolin kanssa.⁴⁸

EU:n olisi myös tiivistettävä **yhteyksiään alueellisiin järjestöihin**, kuten Ameripoliin, joilla on kasvava rooli yhteisten periaatteiden ja toimintatapojen määrittämisessä. Kummankin alueen olisi edistettävä asiaa koskevien kansainvälisten yleissopimusten ratifiointia ja täytäntöönpanoa kansainvälisen oikeus- ja lainvalvontayhteistyön helpottamiseksi.

Ehdotetut keskeiset toimet:

- Vahvistetaan EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kumppanuutta oikeus- ja turvallisuusasioissa ohjelmien⁴⁹ ja alueellisen Team Europe -aloitteen pohjalta.
- Tuetaan valmiuksien kehittämistä edelleen ja yhteistyötä Latinalaisen Amerikan sisäisen turvallisuuden komitean (CLASI) ja Amerikkojen poliisiyhteisön (Ameripol) kanssa.
- Kehitetään edelleen alueiden tiivistä yhteistyötä huumausainepolitiikan alalla, ja tehostetaan toimia huumeiden kysynnän ja tarjonnan vähentämiseksi muun muassa EU:n ja CELACin huumeidentorjunnan koordinointi- ja yhteistyöjärjestelmän puitteissa käytävän korkean tason vuoropuhelun avulla ja vahvistamalla logististen keskusten toimintakykyä.
- Tehostetaan toimia ihmiskaupan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, sekä suojellaan ja tuetaan sen uhreja.

⁴⁸ Neuvosto on antanut luvan aloittaa neuvottelut Eurojust-yhteistyösopimuksista Argentiinan, Brasilian ja Kolumbian kanssa. Lisäksi se on antanut luvan aloittaa neuvottelut Europol-yhteistyösopimuksista Bolivian, Brasilian, Ecuadorin, Meksikon ja Perun kanssa.

⁴⁹ Etenkin El PacCTO 2.0, COPOLAD, EUROFRONT ja EU:n maailmanlaajuinen järjestäytyneen rikollisuuden vastainen *Global Illicit Flows* -ohjelma.

- Tehostetaan varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen ja rahanpesun selvittelykeskusten välistä yhteistyötä helpottamalla tietojenvaihtoa.
- Tehdään lisää kansainvälisiä sopimuksia ja työjärjestelyjä Europolin ja Eurojustin kanssa.
- Tehostetaan kyberturvallisuutta ja kyberrikollisuutta koskevaa asiantuntijayhteistyötä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden tukemiseksi muun muassa Dominikaanisessa tasavallassa sijaitsevan Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueellisen kyberosaamiskeskuksen (LAC4) kautta.

5. Yhteistyö rauhan ja turvallisuuden, demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien ja humanitaarisen avun edistämiseksi

Demokratia ja ihmisoikeudet ovat keskeinen osa EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kumppanuutta. EU tekee yhteistyötä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa suojellakseen ja edistääkseen sekä ihmisoikeuksia että poliittisia, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä kansalaisoikeuksia monenlaisin mekanismein, mukaan lukien kahdenväliset vuoropuhelut, kansalaisyhteiskunnan valmiuksien kehittäminen ja koulutus.⁵⁰ Molemmat alueet ovat sitoutuneet vahvistamaan monenvälistä ihmisoikeusjärjestelmää ja tekemään alueellista yhteistyötä.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi tehostettava vuoropuheluaan ja yhteistyötään syrjinnän torjumiseksi, sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi sekä lasten ja haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden, vähemmistöjen, alkuperäiskansojen, hltbiq+ - henkilöiden, vammaisten, maahanmuuttajien ja pakolaisten sekä konfliktien ja väkivallan koettelemien henkilöiden oikeuksien puolustamiseksi.

Ihmisoikeuksien puolustajien ja toimittajien suojelun tarpeeseen olisi puututtava näkyvämmiin, samoin kuin digitaaliteknologian asettamiin uusiin haasteisiin. Tätä varten olisi muun muassa parannettava digitaalista ja medialukutaitoa. Ympäristöoikeuksien puolustajia on uhattu erityisesti joissakin alueen osissa. EU:lla ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella on yhteinen näkemys naisten yhtäläisestä asemasta yhteiskunnassa, ja niiden olisi yhdistettävä voimansa edistääkseen sitä ja poistaakseen sukupuoleen perustuvan väkivallan.

Keskeisenä yhteisenä tehtävänä on vahvistaa demokratiaa sekä vastuullisuutta, vaalien häiriönsietokykyä, oikeusvaltioperiaatteen noudattamista ja oikeuslaitoksen riippumattomuutta. Lisäksi on parannettava selviytymiskykyä kehittymässä olevia hybridiuhkia vastaan, lisättävä nuorten ja naisten osallistumista ja laajennettava kansalaisyhteiskunnan toimintatilaa. EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi keskusteltava näistä kysymyksistä sekä parhaista käytännöistä, jotka liittyvät esimerkiksi uhrien, todistajien ja vankien oikeuksiin. EU:n vaalitarkkailuvaltuuskunnat ja niiden suositukset ovat keskeisiä välineitä riippumattomien hallintoelinten valmiuksien vahvistamiseksi.⁵¹ EU jatkaa yhteistyötä Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kanssa Rooman perussäännön yleismaailmallisuuden edistämiseksi ja kansainvälisen rikostuomioistuimen tukemiseksi.

⁵⁰ Esimerkiksi *Global Campus on Human Rights* -yliopistoverkoston ja sen Argentiinassa sijaitsevan keskuksen kautta.

⁵¹ EU on lähettänyt Latinalaisen Amerikan ja Karibian maihin niiden pyynnöstä vuodesta 2019 lukien kahdeksan vaalitarkkailuvaltuuskuntaa ja kuusi vaaliasiantuntijoiden valtuuskuntaa.

EU:n elintärkeä apu voi osaltaan parantaa Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen yhteiskuntien selviytymiskykyä. EU jatkaa yhteistyötä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen keskeisten toimijoiden kanssa **humanitaarisen avun** ohjelmien ja **hätäaputoimien** toteuttamiseksi muun muassa pelastuspalveluyhteistyön avulla. Terveys, suojele, hätätilanteissa järjestettävä koulutus ja ruokaturva ovat edelleen keskeisiä toiminta-aloja. EU jatkaa Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden tukemista niihin vaikuttavissa humanitaarisissa kriiseissä muun muassa osallistumalla avunantajien konferenssien ja solidaarisuuskonferenssien järjestämiseen.

EU edistää edelleen rauhanomaisten ja demokraattisten ratkaisujen löytämistä erilaisten rauhaa, vakautta ja turvallisuutta koskevien välineidensä avulla. Se esimerkiksi tukee Kolumbian rauhanprosessia, kansainvälistä Venezuela-kontaktiryhmää, sovittelupyrkimyksiä Boliviassa sekä Haitin kriisin ratkaisemista.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi myös **edistettävä yhdessä maailmanlaajuista rauhaa ja turvallisuutta**. EU:n strategisen kompassin⁵² mukaisesti näiden kahden alueen yhteistyötä voitaisiin syventää esimerkiksi tekemällä osallistumista koskevia puitesopimuksia⁵³ ja osallistumalla EU:n operaatioihin kolmansissa maissa. Tärkeitä yhteisen toiminnan aloja ovat myös **turvallisuus- ja puolustusyhteistyö**, merialueet ja avaruus mukaan lukien, sekä terrorismin torjunta, kyberturvallisuus ja hybridiuhkien torjunta, asesulku ja aseriisunta.

Alueiden olisi myös selvitettävä mahdollisuutta yhteistyöhön **ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjumiseksi** uusilla välineillä, joilla pyritään havaitsemaan, analysoimaan, arvioimaan ja torjumaan tiedon manipulointia.

Ehdotetut keskeiset toimet:

- Vahvistetaan yhteistyötä, jolla parannetaan kaikkien ihmisoikeuksien kunnioittamista, mukaan lukien taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet ja lapsen oikeudet, sekä edistetään syrjimättömyyttä ja sukupuolten tasa-arvoa. Tehostetaan Amerikan valtioiden ihmisoikeusjärjestelmän kuulemista ja yhteistyötä sen kanssa. Edistetään demokratian periaatteiden, rauhan ja oikeusvaltioperiaatteen lujittamista muun muassa osallistavan vuoropuhelun ja sovittelun avulla.
- Tehostetaan toimia naisten ja tyttöjen vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja sukupuoleen perustuvan väkivallan sekä lapsiin kohdistuvan väkivallan kitkemiseksi.⁵⁴
- Tehostetaan kansainvälistä rikollisuutta koskevaan vastuuvälittömyyden liittyvää yhteistyötä muun muassa yhteisillä aloitteilla kansainvälisen rikostuomioistuimen tukemiseksi.
- Jatketaan poliittista ja taloudellista tukea ihmisten aiheuttamissa kriiseissä ja luonnonkatastrofeissa, myös muuttoliike- ja pakkomuuttokriiseissä.
- Tuetaan tiedon saantia, kansalaisten osallistumista ja muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa Latinalaisessa Amerikassa ja Karibian alueella koskevan

⁵² Turvallisuus- ja puolustusalan strateginen kompassi, Euroopan unionin neuvosto, 21.3.2022.

⁵³ Osallistumista koskevat puitesopimukset on jo allekirjoitettu Chilen, Kolumbian ja Perun kanssa.

⁵⁴ Esimerkiksi Spotlight-aloitteen Latinalaisen Amerikan ja Karibian aluetta koskeva osa sekä erilaiset kansalliset ja alueelliset toimet lainsäädäntömuutosten ja täytäntöönpanovalmiuksien tukemiseksi.

- alueellisen sopimuksen (Escazún sopimus) täytäntöönpanoa erityisesti El PACCTO 2.0 -ohjelman avulla.
- Tutkitaan mahdollisuuksia uusiin räätälöityihin turvallisuus- ja puolustusalan kumppanuuksiin.
 - Tehostetaan yhteistyötä, määritetään yhteisiä toimia ja jaetaan parhaita käytäntöjä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kumppaneiden kanssa ulkomaisen tiedonmanipuloinnin ja häirinnän torjumiseksi, myös vaaliprosesseissa.

6. EU:n sekä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen ihmisten välisen elinvoimaisen kumppanuuden luominen

Ihmiset ovat tämän kumppanuuden keskiössä, ja kaikilla toimilla olisi pyrittävä tuottamaan **konkreettista hyötyä kansalaisille**. EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen välisiin suhteisiin sisältyy ainutlaatuisia ihmisten välisiä ja kulttuurisia yhteyksiä, joita olisi vaalittava ja tiivistettävä. **Nuorissa** on EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen suhteiden tulevaisuus. Nuorempien sukupolvien välisiä yhteyksiä voidaan tiivistää kulttuurialoitteilla ja liikkuvuusohjelmilla ensimmäisen EU:n ulkoiseen toimintaan liittyvän nuorisotoimintasuunnitelman⁵⁵ mukaisesti.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen yhteisenä intressinä on **kehittää inhimillistä pääomaa**, jota tarvitaan nopeasti muuttuvien teknologioiden tarpeisiin sekä oikeudenmukaiseen, vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Liikkuvuuden osalta useimpien Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kansalaiset voivat jo matkustaa EU:n Schengen-alueelle viisumivapaasti lyhytaikaista oleskelua varten. Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden kansalaiset voivat hyötyä myös nykyisistä laillisista mahdollisuuksista muuttaa EU:hun. Lisäksi Erasmus+ -ohjelma sekä Horisontti Eurooppa -puiteohjelma ja erityisesti Marie Skłodowska-Curie -toimet tarjoavat puitteet yhteistyölle tutkimuksen ja innovoinnin tehostamiseksi. Samaa tarjoaa EU:n ja CELACin vuosien 2021–2023 strategiseen etenemissuunnitelmaan kuuluva tutkimusalan liikkuvuuden pilari, joka kattaa muun muassa tutkijoiden ja opiskelijoiden liikkuvuuden.

Alueiden olisi tehtävä yhteistyötä **monipuolisten kulttuuri-ilmaisujensa**, kulttuuriperintönsä ja elinvoimaisten luovien alojensa tarjoamien mahdollisuuksien maksimoimiseksi kestävässä kehityksessä ja kulttuurienvälisessä vuoropuhelussa.

Parlamentaarinen diplomatia on keskeinen osa alueiden välisiä suhteita, ja siihen kuuluu myös EU:n ja Latinalaisen Amerikan parlamentaarinen edustajakokous (EuroLat). Muut toimielimet, kuten Euroopan talous- ja sosiaalikomitea, alueiden komitea ja niiden vastineet Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueella, voivat aktivoida alue- ja paikallisviranomaisia sekä talouden toimijoita ja työmarkkinaosapuolia lisäämään ihmisten välisiä yhteyksiä.

EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen olisi edistettävä tiiviitä yhteyksiä **kansalaisyhteiskuntaan ja ajatushautomoihin**, myös EU:n ja Latinalaisen Amerikan sekä Karibian alueen kansainvälisen säätion kautta, joka on vakiinnuttanut asemansa tärkeänä toimijana alueiden välisissä suhteissa.

⁵⁵ JOIN(2022) 53 final, 4.10.2022: *Youth Action Plan (YAP) in EU external action 2022–2027. Promoting meaningful youth participation and empowerment in EU external action for sustainable development, equality and peace.*

Molemmilla alueilla on yhteinen velvollisuus tiedottaa kansalaisilleen ja sidosryhmilleen paremmin ja ennakoivasti kumppanuuden **molemmipuolisista hyödyistä**.

Ehdotetut keskeiset toimet:

- Lisätään Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen nuorille kohdistettua toimintaa sellaisten aloitteiden kuten maakohtaisten nuorisolautakuntien (Youth Sounding Boards) avulla.
- Tehostetaan koulutus- ja tutkimusyhteistyötä Erasmus+ -ohjelman puitteissa, mukaan lukien Jean Monnet -toimet, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma ja sen Marie Skłodowska-Curie -toimet sekä Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti.
- Tehostetaan ihmisten liikkuvuutta koskevaa yhteistyötä⁵⁶ alueiden välillä, ja edistetään molempia osapuolia hyödyttäviä liikkuvuusjärjestelyjä, jotka edistävät kiertotaloutta ja torjuvat aivovuotoa, hyödyntäen osaamista ja lahjakkuuksia koskevaa pakettia.
- Syvennetään alueiden välisiä kulttuurisuhteita, ja kannustetaan kulttuurienväliseen verkostoitumiseen ja yhteisaloitteisiin⁵⁷.
- Edistetään kansalaisyhteiskunnan aktiivista osallistumista ja alueiden välisten verkostojen rakentamista, mukaan lukien naisten ja nuorten verkostot, liike-elämän, politiikan, tieteen ja muilla aloilla.
- Vahvistetaan EU:n ja Latinalaisen Amerikan sekä Karibian alueen kansainvälisen säätiön roolia alueiden välisessä vuoropuhelussa.
- Pyritään saamaan aikaan yhteinen lähestymistapa viestintään ja julkisuusdiplomatiaan.

Päätelmät

Tässä ehdotuksessa uudeksi toimintasuunnitelmaksi EU:n suhteille Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa toivotaan näiden alueiden välille **läheisempää, nykyaikaistettua strategista kumppanuutta**, jonka keskiössä ovat ihmiset.

EU ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alue ovat intresseiltään ja arvoiltaan hyvin samankaltaisia alueita maailmassa. Vahvistamalla kumppanuuttaan niillä on paremmat edellytykset kohdata maailmanlaajuiset haasteet ja tarttua **mahdollisuuksiin molemmipuoliseksi hyödyksi**. Tässä suurvaltojen maailmassa EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen yhteenlaskettu osuus maailman väestöstä on 14 prosenttia ja bruttokansantuotteesta 21 prosenttia. Jotta ne voivat taata rauhan ja hyvinvoinnin kansalaisilleen ja vaikuttaa tulevaan sääntöihin perustuvaan kansainväliseen järjestykseen, niiden on strategisesti välttämätöntä tiivistää kumppanuuttaan siten, että se tukee niiden yhteisvoimaa.

⁵⁶ Mukaan lukien tavanomaiset maahanmuuttokanavat, Schengen-alueen viisumivapausvaatimusten noudattaminen ja viisumien myöntämisen vastavuoroinen helpottaminen, myös opiskelijoiden ja tutkijoiden osalta.

⁵⁷ Kuten EU:n osallistuminen kunniavieraana Guadalajarassa (Meksikossa) vuonna 2023 järjestettävälle kansainvälisille kirjamesuille.

Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää osapuolilta enemmän **yhteistyötä**, jolla muun muassa **vahvistetaan poliittista yhteistyötä, edistetään kauppaa ja investointeja sekä rakennetaan kestävämpiä, yhteenliitettyjä yhteiskuntia erityisesti Global Gateway -investointiohjelman avulla**. EU pyrkii mobilisoimaan politiikkansa, välineensä ja resurssinsa Team Europe -lähestymistavan mukaisesti. Tuleva EU:n ja CELACin huippukokous tarjoaa erinomaisen tilaisuuden rakentaa luottamusta ja vauhdittaa EU:n ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen suhteiden kehitystä **luottokumppaneina**.

Euroopan komissio ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja pyytävät neuvostoa ja Euroopan parlamenttia hyväksymään tässä yhteisessä tiedonannossa esitetyn uuden toimintasuunnitelman ja työskentelemään yhdessä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen kanssa strategisen kumppanuuden uudistamiseksi tämän ehdotuksen pohjalta.